

הרב יוחנן גבאי

מיגו נגד עד אחד

ראשי פרקים

- א. מקור - נסכא דר' אבא
  - 1. קושיות Tosf.
  - 2. תירוצים על קושיות Tosf. (ר' ריבים, קצוה"ח)
- ב. הבנת דברי ריבים
  - 1. רשב"א בהבנת ריבים
  - 2. קצוה"ח בהבנת ריבים
  - 3. חידושים הר"ם
- ג. מחלוקת בהבנת ריבים
  - ד. נימן בין שיטת ר' לויים
  - ה. שיטת הר"ן
  - ו. שיטת הרמב"ם
- ז. הבנת הרב המגיד
  - 1. מחלוקת גיולי תרומה וקצוה"ח בדברי הרמב"ם
  - 2. מחלוקת ע"א אמרין
- ח. ש"ך בכללי מיגו
  - ט. מינו לאפטוריו משכועה
  - י. לשיטות שסוברים מיגו נגד ע"א אמרין, מודיע?
  - יא. מיגו נגד ע"א שמחיב שבועה דרבנן
    - 1. תשובה הרמב"ן
    - 2. שיטת Tosfot
  - ז. הבנת הש"ך בשיטת Tosf. ורמב"ן
  - ח. הבנת הגראי באמצעות Tosf. ורמב"ן
  - ט. הנתייבות בכללי מינו (אות כא)

א. מקור - נסכא דר' אבא

הגמי בבר"ב לגב החותא גבריא דחטו נסכא מחבריה אתה لكمיה זרבי אמי הוה יתיב ר' אבא קמיה אייתי חד סחדא דמייחטף חטפא מיניה. אמר ליה אין חטפי ודידי חטפי אמר ר' אמי היכי נידניuno להאי זינא לישלם - ליכא תנוי סחדי לפטריה - איך חד סחדא לישתבע - הא אמר מיחטף חטפה וכיון דאמר דחטפה הוה ליה נגוז אמר ר' אבא הוי מחויב שבועה שאינו יכול להשבע וכל מהוויב שבועה שאינו יכול להשבע משלם... מסביר רשב"ם - לחייב אותו תשולם - אין שני עדים על החטיפה ויש לו מיגו די בעי

אמר לא חטפני, לפטור אותו למורי בכלל המיגו - אי אפשר הרי יש ע"א בנגדו שאומר שחטף, להסבירו שבואה נגד העד - אי אפשר שהרי מודה שחטף את שלו ע"כ פוסקים מtopic שאינו יכול להשבע משלם.

1. קושיות תוס'

תוס' ד"ה "הוי" שואל ונאמין לו בשבועה בטענה דאם דידי חטפי במיגו Dai בעי אמר לא חטפי.

2. תירוצים לקושיות תוס' (ר"י, ריב"ס, קצח"ח)

אומר ר"י - ודאי אם לא היה העד מכחיש שהיה נאמן לטעון מיגו Dai בעי אמר לא חטפי אבל עכשו שיש ע"א בנגדו וצריך להשבע נגד העד אין יכול להעיז פניו ולהכחיש את העד ולהשבע לפיכך אין המיגו פוטרו (אין זה מיגו טוב).

אבל קשה לפירוש זה רב ושמואל חולקים בגמ' בשבועות מז, על ר'ABA ואינס סוברים את הדין של מtopic שאינו יכול להשבע משלם, א"כ מروع פוטרים אותו מנסכה זר'ABA הרי פשיטה שלא יפטרו אותו בטענת דידי חטפי بلا מיגו.

מסביר ריב"ס ועוד ראשונים דודאי הווי מיגו טוב ולהכי פטרו רב ושמואל ור'ABA סובר עיג' דעתך ליה מיגו חייב כיון דאי'ך עד אחד מהחייב שבואה מן התורה הדין או שישבע להכחיש את העד או ישלם ואין המיגו מועל לו להיפטר.

הकנות סימן עה ס"ק יב מתרץ שאלת תוס' ואומר כיון שהחטוף מחבירו אינו נאמן לומר שלוי הוא אלא במיגו דלא חטפני וא"כ המיגו טוב לאלה שאינם רואים את החטיפה. אבל העד שראה את החטיפה בשביilo אין מיגו שהרי נחשב הוא כגוזן וא"כ העד הזה מעיד לפניו דלית ליה מיגו ומקבליםanno את דבריו העד כיון שאינו מכחישו.

ב. הבנת דברי ריב"ס (תוס')

א. הרשב"א מבין בדברי ריב"ס - אף"י שיש לו טענת מיגו כיון ששבועת ע"א תשולם נינהו ואי איכה תרי לא מיפטר מיידי תשולם בשבועה אלא שלומי משלם ממילא גם שיש ע"א שחייב שבואה - תשולם נינהו לפיכך או ישלם או ישבע.

ב. הקנות בהבנת דברי ריב"ס - כיון שזו גוירת הכתוב דלא מהני מיגו נגד העד אלא או ישבע או ישלם (הकנות סימן פ" ס"ק ט).

שתמ"ק שואל על דברי ריב"ס - מדוע מועל טענת החזרתי במיגו דעתנו הרי לפי דברי ריב"ס בנגד העד צריך להשבע או לשלם ואין מועל מיגו;

ומתרץ שכל זמן שלא טועה השומר נאנסו לא חלה עליו שבועת השומרים ובאמת אם הייתה חלה עליו השבועה לא היה נפטר במיגו.

ג. חידושים הריב"ם - וקשה על דברי ריב"ם בשלמא אם היה מכחיש את העד והוא אומרם שהיתה נאמן במיגו ללא שבועה היה שיק סבירא של הריב"ם שככל זמן שלא נשבע הרי הוא כתרי ואינו מועל מיגו נגדו אבל כאן שבאמת אין מכחיש כלל רק שאינו נאמן דיidi חטפי רק בטענת המיגו וממילא שאנו אומרים שטענת המיגו טענה טובה למה לא יהא נאמן Mai בכך שהוא כשניהם הרי על מה שאמר שחתוף אינו מכחיש זה ואף אם היו שניים שחתוף היה נאמן לטען כנגדם אם היה לו מיגו ורק בכלל שמיגו נגד עדים לא אמרין בטל המיגו אבל אנו שאומרים שיש מיגו נגד העד מודע אינו נאמן?

דבר נוסף צריך להבין - דברי הרמב"ן ושאר פוסקים שככובו חזקה שככל מה שתתחית ידו של אדם שלו הוא ואינו מועל מיגו דחויה אלימטה וא"כ אף בלי עדים איך נאמן במיגו שלו חטף הרי יש חזקה שככל מה שתתחית ידו של אדם הרי זה שלו וא"כ לא יועל מיגו?

אלא ציל שלא ידוע לנו שזה שיק לנגול וא"כ הוא מגלת לנו שדיידי חטפי וממילא הפה שאסר הוא הפה שתתיר ולכן יועל נגד חזקה שככל מה שתתחית ידו של אדם שלו הוא. ולפי זה אפשר להבין תירוץ של ריב"ם כיון שהتورה אמרה כל זמן שאינו נשבע נגד העד להכחישו הוא כתרי וא"כ כיון שאינו נשבע נגד העד אנו יודעים גם ביל הודהתו שחתוף וא"כ יש לנו חזקה מה שתתחית ידו של אדם שלו הוא וא"כ גם כשי לו מיגו לא מועל שהרי מיגו נגד חזקה אלימטה אינו מועל.

ג. מחולקת בהבנת דברי ריב"ם

רמ"א עה,יג פוסק "במקומות שיכול לטען פרעתי או החזרתי לא אמרין מחובי שבועה ואין יכול להשבע דעתם במיגו כן הסכימו האחראונים"

מחולקת סמ"ע וש"ץ

סמ"ע ס"ק ל"ג: הרמ"א מדבר במקרה שהעד לא יודע אם פרע או לא וכיון שבטענה מיגו דפרעתי, נאמן לאפוקי משיטת הריב"ם שחולק על דעה זו וסביר שאיןו נאמן לטען יש לי כנגדו במיגו דפרעתי והסבירה לכך: כיון שהעד מעיד שהיתה הלוואה והנתבע אליו מחייב מסוים על החוב אלא טענה אחרת יש לי כנגדו וכשם שלא אמרין מיגו במקומות עדים גם לא אומרים מיגו נגד ע"א ולכן צריך להשבע נגד העד וכיון שאינו יכול להשבע משלם.

ש"ץ ס"ק מ חולק על הסמ"ע ומסביר בדברי הריב"ם שם יש לו טענת מיגו דפרעתי נאמן והיאך יעלה על הדעת דעת אחד יחויב יותר מאשר מושנים שהרי אפילו שני עדים טוענים שלוה והוא טוען פרעתי נאמן וכי"ש בע"א אלא סבירא ליה לריב"ם עפ"ז שזה נחשב מיגו מ"מ התורה האמינו להשבע ומוכרה הוא להשבע להכחיש את העד או לשלם.

האוריות ותומיכים (עה,יג) מעיר על דברי הסמ"ע שהרי הוא בעצם כתוב בדרךה בשיטת הריב"ם שוזראי נאמן בטענת מיגו דפרעתי כשית הש"ץ.

ד. נ"מ בין שיטת ר"י לריב"ט

א. קצוה"ח נח סק"ד - דין بعد אחד שאומר שרואבן חטף משמעון חוץ של שמעון ולא כמו המקורה של נסכא דרי אבא שעוד מעיד שחתוף אבל לא מעיד ואני יודע אם החוץ שיק לשמעון) ורואבן טוען אין חטפי ודידי חטפי דין זה תלוי בחלוקת ר"י וריב"ט לשיטת ר"י שסובר בדיון של נסכא דרי אבא שאין זה מיגו טוב כיון שלא עינו כנגד העד א"כ כאן שטוען דידי חטפי הרי כבר מעיז נגד העד שהרי העד יודע שחתוף שייך לשמעון וא"כ יהיה נאמן במיגו זלא חטפי כיון שהוא מיגו שמעיז פניו. אבל לשיטת ריב"ט שסובר בדיון נסכא שזה נתשב מיגו טוב אבל כל עוד שלא נשבע כנגד העד הרי זה העד נחשב כשייניהם היה גם במקורה דיין שלא יהיה נאמן במיגו.

ב. נ"מ נוספת בקצוה"ח שם - רואבן שתובע את שמעון בשטר והלה אומר פרעתיך והנה עד שראה את הפירעון והלה אומר הפירעון היה על הלוואה אחרת לכוארה יש לו מיגו שיכל לטעון להודיעם והיה נשבע ועכשו טוען שהוא היה פירעון מהלוואה נאמן בשבועות לפि ר"י שסובר בנסכא שאין זה נתשב מיגו טוב כיון שרצתה להכחיש את העד החיה בגין דיין שמחייבו העד בשבועה דרבנן ליכא מיגו.

אבל לשיטת ריב"ט שסובר בנסכא שהמיגו טוב אלא שעריך להשבע או לשלם אין המיגו פוטרו א"כ בשבועה דרבנן אולי המיגו יועל הויאל והיא בשבועה חלשה יותר.

קחילות יעקב (פס' ב"ב סימן כה) מסביר מדוע לשיטות הראשונות (רמב"ץ ור"ז) שאי אפשר לטעון מיגו נגד העד א"כ כיצד רב ושמואל (שסוברים שלא אמרין מתוך שאינו יכול בשבועות ממשם) פוטרים אותו מנסכא דרי אבא הרי אין לו מיגו.

ויל שיש הבדל בין "מיגו" ל"הפה שאסר" והם שני עניינים נפרדים והכללו הוא במיגו אם תסלק את כל דבריו היה מתחייב ואילו בהפה שאסר אם תסלק כל דבריו היה נפטר ומשום hei אלים יותר הפה שאסר מכח מיגו.

לפי יסוד זה אפשר להבין חלוקת בנסכא דרי אבא למ"ד שסובר משפט שאין יכול להשבע ממשם כשהיא מטעם החטיפה זה נעשה עפ"י העד ממשום משלימים ואם נרצה להאמינו דידי חטפי במיגו דאי בעי מכחיש את העד אין זה אלא מיגו ולא הפה שאסר כיון שענין החטיפה אינו נחלט מכח הודהתו ולכן כתבו הראשונים שאון וזה מיגו טוב כנגד העד.

אבל למ"ד שסובר לא אמרין מושלים יודה דעתך עניין החטיפה נחלט לנו רק על פי הודהתו ולא עפ"י העד וא"כ כשטוען דידי חטפי הוא "הפה שאסר" ולמן אם טוען דידי חטפי נאמן שאנו מקבלים כל דבריו וממילא גם אם מעיז נגד העד נאמן מכח "הפה שאסר".

ה. שיטת הר"ן

הר"ן בשבועות פרק שביעי (כט בדף הר"י') מסביר מודע לא נאמן בשבועה נגד העד במיגוDicoll לומר לא חטפי ותירץ: לפי שהتورה האמינה ע"א לענין בשבועה שני

עדים לממן כמו שלמדו בiami שבועות מא, א "כל מקום שניים מחיבים אותו ממון עד אחד מחיבו שבועה וכיון שיש לו נאמנות לעיין שבועה שניים יש לבע"ד לשלם או להשבע כגדו אבל כל שלא החיש את העד לא מצי למיין דיזי חטפי".
יוצא מדברי הרין לאחר שעוד מחיבו שבועה לא מועיל מיגו לבטל אלא אם כן נשבע או משפט דהינו מיגו נגד ע"א לא אמרין.

בஹמץ דבריו שואל הרין מדוע שישלם הרוי נאמן לו במיגו דוחזרתי יש מי שתירץ כיון שהעד העיד שחתף דהינו גולן אין הגול נאמן לאמר החזרתי ולא דמי למולוה את תבירו בעדים שאין צריך להחזיר לו בעדים דחתום לחזרה קאי.

בஹמץ מביא תירוץ נוסף שכטב רבינו מאיר לרמב"ז - שאפילו גולן נאמן לומר החזרתי וכן אין נאמן במיגו דוחזרתי כי מדובר שהנסכה עצמה בפניו תחת ידו וליכא מיגו וצריך להבין דברי הרין שבתחלת דבריו למדנו שאין אדם טעון לטעון מיגו נגד ע"א ואילו בסיפא כתוב הרין טעון נאמן במיגו דוחזרתי רק בגלל שימושים שהנסכה בידו אין טוען אבל מיגו נגד העד נאמן.

צריך לדברי הרין שכאשר טענת המיגו לא מכחישה את העד וגם הטענה הנוכחית אינה סותרת את העד נאמן לטעון מיגו ולא אמרין בזה שמיגו נגד ע"א לא אמרין.

ג. שיטת הרמב"ם

הרמב"ם הלכות טוין ד, יח פסק כך:

"מנה לי בידך והרי ע"א מעיד עליו והנטען אומר כן והוא אבל אתה חייב כנגד אותו מההרי זה מחויב שבועה ואין יכול להשבע ומשלים ומפני מה אין יכול להשבע שהרי הוא מודה במאה שהעיד בו העד ואין הנשבע בהעדת עד אחד נשבע עד שיכחיש את העד וכופר בעדותו וישבע על כפирתו".

1. הבנת הרב המגיד:

וכتب הרב המגיד: "אי אפשר בשום פנים שתהייה כוונת רבינו כגון שאין זה העד יודע אם פרעו אם לאו שאם לא כן ודאי נאמן היה לאמר יש לי בידך כנגד שהרי ודאי אפילו בשניים מעידים שהלווה ואינם יודעים אם פרעו אכן הוא לא אמר יש לי בידך כנגד מיגו دائ עבי אמר פרעתי עכ"ל"

יוצא מדבריו متى אין נאמן לטעון מיגו כנגד העד כאשר העד יודע שלא פרע אבל אם העד אינו יודע ט爰ן בטעת מיגו דפרעתי וצ"ל שוגם הטענה הנוכחית לא סותרת את העד כגון שטע "חייב אתה לי מינה כגדו" אבל אם יטע לא הינה הלוואה לא יהיה נאמן במיגו דפרעתי נגד העד (כך גם הגר"א בסימן זה ס"ק לו בהבנת דברי הרמב"ם).

הרמב"ם טוין ז, א כתוב:

המודה בפני שניים שיש לפולוני אצלו מנה ואמר להם בדרך כלל הוודיה לא בדרך שיחה אעפ"י

שלא אמר להם אתם עדיי ואעפ"י שאין התובע עימיו הרי זו עדות. תבעו בדיין למחר והלה טוען להז"ס אין שומען לו ומשלם על פיהם ואם היה ע"א נשבע הוואיל ואמר דרך יהודיה. ההלכה ב' - כל חמודה בפני שניים אינו יכול לחזור ולאמר משטה היתה בך ... אבל מחייבן אותו ליתן בחודשית פיו.

2. מחולקת גידולי תרומה וקצוחה"ח בדברי הרמב"ם

גידולי תרומה שער מב חלק א כותב:

יש להסתפק בדעת הרמב"ם כאשר הודה בפני ע"א נחשב הودאה אבל טוען משטה היתי בו מה דינו להרמב"ם? שנייםעדים לא מהניא כאשר אומר דרך יהודיה אבל בע"א הרי אינו מכחיש את העד ואמ' נדון בזח בנסכא זר'ABA שיה מאחיב שבואה והוא אינו יכול להשבע ומשלם הוא אכן רגילים לדבר שמנפי שלא היה שם אלא רק ע"א לא חש להודאות אפילו בדרך יהודאה גמורה ומדובר ספר התרומות נראה דעת הרמב"ם לא מהניא טענת משטה אבל גידולי תרומה כתוב: "ויש בזח מקום עיין דרואה שהוא דבר הרא נאמן במינו דהכא לא שייך הטעמיים שכתבו המפרשים זיל לבטל את המיגו כהחיא זר'ABA עכ"ל. קצוחה"ח סימן פא ס"ק יג חולק על גידולי תרומה וסביר שאותם טעמיים בנסכא זר'ABA ינסם במרקחה דיין ודבר נוסף שדוחה את דבריו כי טוען לאחר שאדם היהודה בפני ע"א ואנו סוברים בדעת הרמב"ם שנחשב הודהה להתחייב אי'כ כשהאני בא לטוען בכך העד משטה היתי בך בטענת מיגו זה נחשב מיגו נגד אכן סחדי ואין המיגו מועל. אפשר להסביר את המחלוקת בין הקצחות לגידולי תרומה לדעת הגידולי תרומה מכיוון שהודהה את החודאה בפני ע"א יש רגילים לדבר שלא רצה להזות הודהה גמורה ולפיכך כאשר טוען משטה היתי בך העד טענה זו לא סותרת את העד שהעד אומר שהודהה בפניו רק אנו אומרים שמשטה היה לפיכך מועל המיגו אבל לשיטת הקצחות ואחרוניות נוספים כאשר הודהה בפני ע"א הרי זה נחשב להזותה גמורה וכשתוען משטה היתי בך זו לא רק טענה שסתורת את העד זו טענה נגד אכן סחדי לפיכך לא מועל מיגו.

3. מיגו נגד ע"א אמרינן

שוויע עה,יב "מנת לי בידך שלטונית והלה אומר אני יודע אם הלוייני ועד אחד מעיד שהלווה חווה לייה מהחיב שבואה והוא יכל להשבע ומשלם". סמ"ע לו מסביר עפ"י שאין העד מעיד שעדיין לא פרעו או שמדובר תוך זמן אפילו הבי חייב כי ברוי ושמא ברוי עדי". ש"ץ (לה) והרי יש לו מיגו שיכל לטוען פרעתי והיה נאמן כיון שכרכגע בטענותו אומר אני יודע הלי מושום שאינו יכול להשבע ומשלם (וכן משמע בתשובה מהרש"ס) דלא כתשובה המב"יט שכוחב שמדובר שהעד יודע שלא פרע. אבל אם אין יודע יש לו מיגו דפרעתי והיה טמן.

קצחות (ס"ק ט) שואל כך: משמע מדברי הש"ץ שם טוע לא לויתי היה אכן במיגו דפרעתית והרי זה נגד דברי הרין שבבשותה שסובר דעת'א מחייב שבעה בלבד לויתי עיג'ג שאינו מעיד על הפירעון ואף דעתך ליה מיגו דהחוורתי משום דעת'א לשבעה שנים למומן. ואיך כיצד יכול לטעון מיגו נגד עדים?

ויצא מדברי הקצחות ועוד אחרים שסבירים בדברי הש"ץ שמיגו נגד עד'א אמרין גם כשתוען לא לויתי בהכחשה נגד העד אכן במיגו דפרעתית וכן משמע מפורש בדברי הרוב המבוקש חלק ג' סימן קנא שנאמן לומר נגד העד במיגו דפרעתית.

ח. ש"ץ בכללי מיגו

הש"ץ בסימן פב ס"ק כז כתוב:

מיגו לא אמרין היכא דaicא ע"א שמחיש את דברי המיגו כנון בנסכא דר' אבא לא נטען לטעון דידי חטפי בשבועה במיגו דלא חטפי שהרי טענת המיגו "לא חטפי" סותרת את דברי העד שטען חטפי לפיכך לא אמרין מיגו נגד עד'א
צריך לברר דברי הש"ץ והרי למדנו בחבנת דברי הש"ץ (קצתו) בסימן ע"ה ס"ק לי"ד שאים יכול לטעון לא לויתי נגד העד שטען לויתי במיגו דפרעתית ושם אנו אומרים מיגו נגד עד'א אלא ציל שההבדל הוא שם מוזכר שטענת המיגו לא סותרת את דברי העד שהרי העד אומר לויתי וחלה טוען פרעתית וכן שם אפשר לומר מיגו נגד העד אבל במקרה של נסכא דר' אבא טענת המיגו "לא חטפי" סותרת דברי העד שטען שחטף
לכן לא אמרין מיגו נגד העד
הנתיבות בכללי מיגו (אות כא)

מיגו במקומות ע"א הן הטענה שהוא טוען עכשו והוא נגד העד הן הטענה שהוא יכול לטעון הוא נגד העד או אם הם בדברים שהוא מוחיב בשבועה דאוריתיא נגד העד לא אמרין כלל זמנו שלא נשבע נגד העד אין נאמן והעד נאמן שנים
רואים מדברי הנתיבות שמיגו נגד עד'א תמיד לא אמורים בין אם טענת המיגו סותרת את העד ובין אם הטענה הנוכחית סותרת את העד (משמעות לא לדברי הש"ץ).

ט. מיגו לאפטורי משבועה

הרואה"ש מס' שבועות פרק ז סימן ג מביא שיטת הרוי מגash שסובר מיגו לאפטורי משבועה לא אמרין אלא לאפטורי ממון ואחת מהראיות מעד אחד דaicא למימר מיגו ואפילו הכי משתבעי.

הרואה"ש חולק ואומר דבריו אינם מובנים לי כיון דמיgo מדאוריתיא הוא מה לי ממון מה לי שבועה לכן סובר הרואה"ש מיגו לאפטורי משבועה אמרין ודוחה את הריאות של הרוי מגash וכותב "וגם בע"א לא ידענא Mai מיגו Aiaca".

נדרך לברר את המחלוקת ואולי מחלוקת זו תלויה בחלוקת אחרת במינו נגד ע"א. לר"י מוגש שסביר מינו לאפטורי משבועה לא אמרין ישבור מינו נגד ע"א לא אמרין והרא"ש ישbor מינו נגד ע"א אמרין אפשר לדחות דבר זה שהרי הר"ן סבור מינו לאפטורי משבועה ובכל זאת סבור מינו נגד ע"א לא אמרין והסיבה כיון שע"א מחייב שבועה כשיים שחייבים ממון לפיכך לא מועל מינו.

שואל קובץ שיעורים חלק ב סימן ו - מה מה נפשך אם כת מינו שווה לכך שבועה למה לא יהיה ע"א מוכחש ע"י מינו כמו שਮוכחש ע"י שבועה ואם כת מינו פחות מכך שבועה למה יפטר ע"י מינו מחייב שבועה (לשיטתם מינו לאפטורי משבועה אמרין).

ותירץ מה שאנו אומרים מינו מהני לאפטורי משבועה אין הכוונה שע"י טענת המינו נחשב כאילו נשבע אלא כאשר יש טענת המינו אין לו חיב שבועה זהינו שאין לו כת חייבו שבועה ולכן אמרין מינו לאפטורי משבועה.

ג. **لשיטתם שסבירים מינו נגד ע"א אמרין, מדוע?**

א. אפשר להסביר עפ"י דברי הקובץ שיעורים הניל בדין מינו לאפטורי משבועה שם הסביר שכאשר יש טענת המינו אין ולא נוצר חיב שבועה והשבועה נדחתת מפני המינו דהיינו יש לו נאמנות בטענת המינו ממלא לא צריך שבועה ורק כאשר אין מינו ממלא אין לו נאמנות וצריך להשבע ואפשר לומר היה במינו נגד ע"א אמרין. כיון שהעד מחייב שבועה ממלא כאשר יש טענת מינו יש לו נאמנות ולא צריך להשבע והשבועה נדחתת ולכן אומרים מינו נגד ע"א.

ב. אפשר להסביר דרך נוספת עפ"י דברי קובץ שיעורים חלק ב' סימן ג'. ג' וויאי מינו כאשר יש חיב שבועה על הנتابע השבועה מבורתה לנו את הטענה וסביר שוגם המינו עשויה לנו בירור כמו שבועה ולכן אמרין כאילו נשבע לפי זה אפשר לומר מינו נגד ע"א כיון שהמינו עשויה לנו בירור כמו השבועה שבברורת נגד העד

ג. חוקרים בעולם היישבות בדור חיב שבועה צד אחד אפשר לומר שחיב ממון עפ"י העד כי שלא נשבע ויש כת לשבועה לפטור צד שני אפשר לומר שהנתבע חייב שבועה ומה שאינו נשבע זה חייב ממון¹. יצא לפיה הצעון שזה חיב ממון כל עוד שלא נשבע נגד העד איך מינו נגד ממון אמרין לפיכך אפשר לומר מינו נגד ע"א אמרין.

יא. **מיגו נגד ע"א שחייב שבועה דרבנן**

1. **תשובה הרמב"ז**

בע"הית בשם תשובה הרמב"ז (טור סימן נ) מי שהוציא שטייח על חבירו ואמר לו פרעתיך

1. ראה מאמרתו של רב א. אסולין (בעיין עד חמיטיע) בקובץ זה. (חערת עורך).

והשיב לו אמת שקבלתים ממק' אבל זה מהלוואה אחרת אם נתנים לו בפני שני עדים איתרנו שטרוא ואני נאמן לתבוע את החוב בשטר אבל אם נתנו לו בפני ע"א האם אמרין איתרעו שטרוא רק שפרעו בפני שני עדים אבל בפני ע"א נאמן ונחשב לשטראי נינחו וشكיל (במינו דלהד"ס) או שטאמור גם בפני ע"א נחשב כמו המקרה של נסכא דרי'ABA ומתווך שאינו יכול להשבע נגד העד משלמו

והשיב הרמב"ז - בודאי דין זה אינו דומה לנסכא דרי'ABA שום כאשר אומר העד שחתף נסכא מחייב שבועה DAORETIA להכחיש את העד ומתווך שאינו יכול להשבע משלם אבל במקרה דין שהוא פרוע אינו מחייב שבועה DAORETIA וממילא לא אמרין מתושיל"ם

ב"י כתוב: דין זה של הרמב"ז אין שום חולק.

2. שיטת תוספות

ש"ק סימן נה ס"ק כג שואל איך היב"י כותב שאין שום חולק, והורי תוס' ב"ב לד,א ד"ה "הו מחייב שבועה" סובר שם היה עד אינו נאמן במינו דלהד"ם דוחה לי מחייב שבועה ודין זה אמר גם בשבועה דרבנן כגון: הגמ' בכתובות פה,א אבימי ברית דרי' אבחו שלח שליח לפروع חובו ולאחר שפרע בקש את השטר ואמר לו סיטראוי נינחו אתה ליקמיה דרי' אבחו אל מיגו דיכול לאמר לחד"ס יכול נמי למימר סיטראוי נינחו תוס' מסביר שמדובר זה מדבר לאחר שתיקנו שבועה היסט וממילא שליח צריך לחשב שפרע וכיון שנוגע בעדות אינו נאמן להיעדר.

יצא מדברי תוס' שם העד אינו נוגע בדבר יכול להיעדר וחלה אינו טעון מינו.

ועוד קשה הרי הרמב"ז בעצמו סותר דבריו שהרי בסוגיה בכתובות מסביר כדעת תוס' ואיך כאן בתשובה הרמב"ז סובר בשבועה דרבנן נאמן במינו ולא אמרין משיל"ם.

3. הבנת הש"ק בשיטת תוס' ורמב"ז

מסביר הש"ק אפשר לתרץ דברי הרמב"ז שדיבר לאחר שפרע בא לתובע עם שליח שהוציאו ממנו כסף שלא דין ולכן הוא מחייב שבועה DAORETIA וזה דומה למקרה של נסכא אבל הש"ק דוחה תירוץ זה שהרי הרמ"א שתביא את דברי הרמב"ז לא כתוב שם וזה לאחר הפרען איתרעו שטרוא.

4. הבנת הגר"א בחלוקת תוס' ורמב"ז

הגר"א מסביר את חלוקת בין התוס' לבין הרמב"ז:

לשיטת תוס' כיון שהוא טוע פרוע מחייב אותו שבועה דרבנן ממילא איתרעו שטרוא והוא נאמן במינו דלהד"ס בשבועה DAORETIA נינחו ולאחר שישבע יטול.

הרבי יוחנן גבאי

אבל הרמב"ן מבין שע"א שטוען פרוע אלו אומרים שלא איתרעו שטרוא וכי יכול לגבות ולא שבואה נגד העד כיון שככל השבועה שטוען פרוע זה תקנת דרבנן ממילא כיון שלא טוען טענה ישירה כנגד העד אלא אומר סיטrai ניחוח וכיון שיש לו מיגו דלהדי"מ טמן גם ללא שבואה כי תקנת חכמים להשבע זה רק כאשר אדם טוען כנגד העד אבל טענה סיטrai אינה כנגד העד נאמן ונוטל ללא שבואה.

5. הנטיבות בפללי מיגו (אות כא)

במקומות שחביב שבאות המשינה כנגד העד יש מחלוקת הפטוקים האם אמרין מיגו כנגד העד או לא והטעם בשבועה DAOΡΙΤΑ אנו אומרים מתוך שאינו יכול להשבע משלט אבל בשבועה דרבנן אין דין משיל"ם.